

Potrzeby edukacyjne społeczności lokalnych w wybranych gminach polskich Karpat w związku z wdrażaniem programu Natura 2000

Education needs concerning Natura 2000 program among local residents of the Polish Carpathians' municipalities

AGATA PIETRZYK, MAŁGORZATA GRODZIŃSKA-JURCZAK, JOANNA CENT

*Instytut Nauk o Środowisku, Uniwersytet Jagielloński
30-387 Kraków, ul. Gronostajowa 7*

e-mail: agata.pietrzyk@uj.edu.pl, m.grodzinska-jurczak@uj.edu.pl, joanna.cent@uj.edu.pl

Słowa kluczowe: Natura 2000, edukacja ekologiczna, społeczny aspekt ochrony przyrody, ochrona przyrody.

Abstrakt: Implementacja programu Natura 2000 jest jak dotychczas procesem trudnym, często budzącym kontrowersje i niezadowolenie wśród społeczności lokalnych, zarówno w Polsce, jak i pozostałych krajach Unii Europejskiej. Aspekt społeczny (przede wszystkim połączenie zadań ochroniarskich z działalnością gospodarczą) jest w założeniu jednym z kluczowych elementów funkcjonowania obszarów naturowych, jednak udział społeczeństwa w procesach decyzyjnych jest ciągle bardzo niski. Brak wiedzy na temat przyrody oraz brak akceptacji społecznej może mieć bezpośrednie lub pośrednie skutki dla efektywności ochrony różnorodności biologicznej na tych terenach.

Artykuł omawia tło społeczne wdrażania Natury 2000 w Polsce na podstawie wyników badań przeprowadzonych w wybranych gminach położonych w Karpatach w tzw. bioregionie alpejskim. Znajomość programu Natura 2000 różni się istotnie w zależności od gminy, jak również od wykształcenia oraz źródeł utrzymania mieszkańców. Bardziej szczegółowa wiedza dotycząca zasad działania obszarów naturowych oraz ogólnie ochrony przyrody jest na stosunkowo niskim poziomie. Prezentowane różnice między gminami wpływają na potrzeby edukacyjne poszczególnych społeczności, związanych z funkcjonowaniem programu. Powinny być one brane pod uwagę przy planowaniu działań informacyjno-edukacyjnych.